

HULP BIJ EEN RAMP IN SLOW- MOTION

De aanleiding voor deze sessie was een [onderzoek](#) dat het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen begin dit jaar uitvoerde. We evalueerden het functioneren van de Commissie Bijzondere Situaties en keken welke vangnetten er nodig zijn en blijven in het dossier. Het Kennisplatform ontdekte een groei in het aantal hulpverlenende instanties maar kreeg onvoldoende grip op wie nou precies wat doet en hoe er onderling afgestemd wordt. We kregen de indruk dat dit ook voor inwoners onduidelijk moet zijn. Dat is zorgwekkend, omdat we ook zien dat versterkingstrajecten en trajecten rondom schadeherstel een zware wissel kunnen trekken op inwoners. Bewoners worden gedwongen levensveranderende complexe keuzes te maken, die naast het normale leven moeten plaatsvinden. In zo'n situatie is er vooral behoefte aan duidelijkheid, veiligheid en gehoord worden door de verantwoordelijke instanties. Hoe kun je als professional hulp en ondersteuning bieden in een situatie waarin je de oorzaak van het probleem niet kunt oplossen? En welke sociaal-emotionele ondersteuning is er beschikbaar voor bewoners? Tijdens de sessie werden twee initiatieven rondom sociaal-emotionele ondersteuning toegelicht.

In de sessie lag de focus op het werk van de aardbevingscoaches (vanuit WIJ Groningen) en de geestelijk verzorgers (Geestelijk Verzorgers Aardbevingsgebied Groningen, GVA). Wat doen ze precies en waar liggen de verschillen? Aardbevingscoaches Melanie Postma en Jodi Kremer lichten hun functie toe. Beide zijn al langer werkzaam in het gaswinningsdossier en maken deel uit van een grotere groep aardbevingscoaches bij de verschillende aardbevingsgemeenten. Binnen de gemeente Groningen hebben Melanie en Jodi 9 dorpen onder hun hoede. Jodi doet voornamelijk individuele begeleidingstrajecten en Melanie focust zich o.a. op opbouwwerk. Geestelijk verzorgers Harrie Bols en Sanne van Neijenhof zijn sinds 1 september aan het werk bij de GVA. Sinds 1 oktober bestaat de GVA uit een team van 6 geestelijk verzorgers onder leiding van Marjo van Bergen. De sessie werd geleid door Nienke Busscher (Coördinator Kennisplatform).

Belangeloos, bereikbaar en onafhankelijk

Zowel de coaches als geestelijk verzorgers fungeren als belangeloze, onafhankelijke toehoorders voor (voornamelijk) bewoners in het dossier. Waar nodig kunnen zij acties uitzetten naar aanleiding van een hulpvraag. Dit kan heel praktisch zijn, juist verdiepend of zelfs zingevend. Ze hebben in al hun gesprekken vanuit hun professie een geheimhoudingsplicht. Dit betekent dat alle persoonlijke verhalen die zij horen tot de dood bij hen blijven. Ze zijn voor bewoners persoonlijk benaderbaar: iedereen kan zichzelf aanmelden (via de website van GVA, WIJ Groningen of een andere gemeentelijke website) voor een (eerste) gesprek.

Aardbevingscoaches

De aardbevingscoaches zijn sinds 2019 voor een brede doelgroep actief. De vraagstukken waar de coaches zich mee bezighouden zijn omvangrijk. Het kunnen persoonlijke vraagstukken zijn maar ook collectieve (op straat of wijkniveau). De vragen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de verhuizing naar een wisselwoning en acties om dit makkelijker te maken. Jodi lichtte een traject toe waarin hij een rol heeft gespeeld bij de immateriële schadevergoeding. Hij hielp iemand een stapje verder om gehoord te worden door contact op te nemen met het IMG en hier te fungeren als intermediair. Melanie vertelde tijdens de sessie hoe ze in het opbouwwerk hulp biedt in straten waar spanningen zijn tussen burens. Dit kan nodig zijn als er een lastige keuze gemaakt moeten worden in blokjes huizen, zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk kiezen van een aannemer of beoordelingsnorm. Maar ook om als burens weer beter samen door één deur te kunnen na een sloop-nieuwbouw traject. Een ander bijzonder traject dat werd uitgelicht, was de organisatie van een BBQ door bewoners – ondersteund door de coaches – voor de bouwvakkers die in het dorp hard hadden meegewerkt aan de versterking van huizen.

De coaches houden soms aanbelacties in dorpen en wijken om gesprekspartner te zijn en om inzicht

te krijgen in wat er speelt in het gebied rondom de gaswinning. De coaches trachten met hun kennis ook processen te verbeteren, bijvoorbeeld door te overleggen met de teams die binnen de gemeenten bezig zijn met de versterking en schade.

Momenteel wordt er een kindercoach gezocht. De coaches signaleren dat ook kinderen behoefte hebben aan een laagdrempelige manier van spreken over de veranderingen in hun leven.

Geestelijke verzorgers

De geestelijk verzorgers zijn sinds 2014 actief. Vraagstukken waar de geestelijk verzorgers zich mee bezighouden variëren enorm. Zo zijn er bewoners die rouw ervaren om een gesloopt huis. Ze moeten een zware periode van sloop-nieuwbouw verwerken. Daarnaast is het soms moeilijk om vrede te hebben met het feit dat je één van de eersten bent, die in een veilig huis woont terwijl de rest van de huizen om je heen dit nog niet zijn. Hoe neem je in dit soort processen je verdriet en hoe geef je dit een plekje? Sanne en Harrie vertelden dat in een periode van versterking en sloop-nieuwbouw vaak levensverhalen, gekoppeld aan het huis, naar boven komen. Verhalen over de kinderen die in het huis zijn geboren en opgegroeid, herinneringen aan een verbouwing of het verlies van een dierbare. Deze herinneringen komen vaak los wanneer een huis ingrijpend wordt verbouwd of helemaal verloren dreigt te gaan. Maar ook relaties en de gezinsdynamiek kunnen op scherp komen te staan. De geestelijk verzorgers gaan hierover met bewoners in gesprek. Hoe verhouden de huidige worstelingen van bewoners door de gaswinning zich tot andere levensgebeurtenissen? Ze helpen om grip op je eigen levensverhaal te krijgen en om dieper te graven naar emotionele lagen.

De geestelijk verzorgers zijn er ook voor professionals, onderzoekers en kinderen. Aanwezigheid bij belangrijke gaswinningsgerelateerde bijeenkomsten is een speerpunt van de geestelijk verzorgers. Zij bieden hier een luisterend oor. Ook is er op initiatief van de GVA een *Proatbus* (een oude witte ambulance) waarmee de verzorgers door het gebied rijden en stoppen om in gesprek te gaan.

Vragen en reflectie

Wat opviel tijdens de sessie was dat er ook in het publiek veel mensen kampen met (ingehouden) emoties. Dit werd nog eens extra duidelijk toen de geestelijk verzorgers een stuk voordroegen over het verlies van regie in iemands leven. Dit leek verschillende deelnemers te raken.

Ook werd er tijdens de sessie gesproken over hoe lastig het voor professionals kan zijn om te werken in het dossier. Uit onderzoek blijkt dat zij vaak aanlopen tegen barrières binnen de instanties waar zij voor werken. Hun problemen kunnen worden versterkt door de dubbelrol die zij soms vervullen. Het kan voorkomen dat iemand zowel werkzaam is in het dossier als zelf getroffen wordt door de problematiek. Melanie en Jodi maken beide de aardbevingen en versterking van dichtbij mee. Tevens kan het lastig zijn om te werken in een context die zo gevoelig ligt als het gaswinningsdossier. Het is niet altijd makkelijk om werk successen te delen of te delen dat het ook leuk kan zijn om in een dossier te werken waarin zo veel ellende plaatsvindt.

Bevindingen en lessen voor de toekomst

Er werden door de sprekers verschillende lessen gedeeld. Jodi gaf aan hoe belangrijk het is voor instanties om burgers duidelijkheid te geven. Het krijgen van slecht nieuws is voor mensen vaak beter te verdragen dan het uitblijven van communicatie. Sanne benoemde dat iedereen in een dorp of wijk een belangrijke rol kan spelen in er voor elkaar zijn. Met elkaar in gesprek blijven en informeren hoe het met elkaar gaat tijdens een voortslepende ramp is cruciaal.

Ook na de sessie blijft de conclusie dat met elkaar in gesprek gaan geen oplossing brengt maar wel voor verlichting zorgt.

**SLECHT NIEUWS
IS VAAK BETER
TE VERDRAGEN
DAN GEEN
NIEUWS**